

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1123/2025
16.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Тајане Вуковић, Слободана Велисављевића, Јасмине Васовић и Гордане Којић, чланова већа, са саветником Машом Денић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела изазивање опште опасности из члана 278. став 1. Кривичног законика и окривљеног ББ, због кривичног дела изазивање опште опасности у подстрекавању из члана 278. став 1. у вези члана 34. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ, адвоката Вукојице Секулића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Зајечару К 63/24 од 09.10.2024. године и Вишег суда у Зајечару Кж1 26/25 од 20.05.2025. године, у седници већа одржаној дана 16.09.2025.године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ, адвоката Вукојице Секулића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Зајечару К 63/24 од 09.10.2024. године и Вишег суда у Зајечару Кж1 26/25 од 20.05.2025. године, у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док се исти захтев у осталом делу **ОДБАЦУЈЕ**, као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зајечару К 63/24 од 09.10.2024. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела изазивање опште опасности из члана 278. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од две године, у коју казну му је урачунато време проведено у притвору од 22.07.2020. године до 11.08.2020. године и на новчану казну у износу од 200.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од шест месеци од правноснажности пресуде, а уколико новчану казну не плати у остављеном року, иста ће бити замењена казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, док је окривљени ББ, оглашен кривим због извршења кривичног дела изазивање опште опасности у

подстрекавању из члана 278. став 1. у вези члана 34. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од две године, у коју казну му је урачунато време проведено у притвору од 22.07.2020. године до 07.08.2020. године и на новчану казну у износу од 200.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од шест месеци од правноснажности пресуде, а уколико новчану казну не плати у остављеном року, иста ће бити замењена казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора.

Истом пресудом окривљени АА и ББ су обавезани да плате суду на име судског паушала износ од по 8.000,00 динара, као и да ОЈТ-у у Зајечару на име трошкова кривичног поступка, солидарно накнаде износ од 60.535,45 динара, а окр. АА и износ од 24.000,00 динара, све у року од 30 дана по правноснажности пресуде.

Поред тога, истом пресудом окривљени АА и ББ су обавезани да оштећеном ВВ на име нужних трошкова кривичног поступка солидарно плате 384.750,00 динара, као и оштећеном ГГ, на име нужних трошкова кривичног поступка солидарно плате 384.750,00 динара, све у року од 30 дана по правноснажности пресуде под претњом принудне наплате, док су оштећени ВВ и ГГ ради остваривања имовинскоправног захтева упућени на парницу.

Пресудом Вишег суда у Зајечару Кж1 26/25 од 20.05.2025. године одбијене су као неосноване жалбе бранилаца окривљених АА и ББ, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног ББ, адвокат Вукојица Секулић, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреде права на одбрану, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, преиначи побијане правноснажне пресуде и окривљеног, на основу одредбе члана 423. став 1. тачка 1. ЗКП, ослободи од оптужбе да је извршио кривично дело или да предмет врати на поновно суђење пред измењеним већем.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа која је одржана без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је након оцене навода захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ је неоснован у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Бранилац окривљеног ББ, адвокат Вукојица Секулић у захтеву за заштиту законитости нумерише повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, док из образложења захтева произлази да захтев подноси због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, наводима да опис радње за коју је окривљени оглашен кривим не садржи све битне елементе кривичног дела из члана 278. став 1. КЗ.

С тим у вези истиче да описане радње из изреке побијане првостепене пресуде не чине радњу извршења овог кривичног дела, јер у изреци није описано да је наступила конкретна опасност по имовину већег обима, нити је наведено на коју се тачно имовину та опасност односила. Последица овог кривичног дела се састоји у наступању конкретне опасности која мора бити тачно утврђена.

Врховни суд изложене наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљене оцењује као неосноване.

Кривично дело изазивање опште опасности из члана 278. став 1. Кривичног законика чини онај ко пожаром, поплавом, експлозијом, отровом или отровним гасом, радиоактивним или другим јонизујућим зрачењем, електричном енергијом, моторном силом или каквом другом општеопасном радњом или општеопасним средством изазове опасност за живот или тело људи или за имовину већег обима.

Према изреци правноснажне пресуде окривљени ББ је „способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, свестан свог дела чије извршење је хтео и свестан забрањености свог дела, са умишљајем подстрекао окривљеног АА да изврши кривично дело изазивање опште опасности из члана 278. став 1. КЗ, на тај начин што је почетком јуна 2020. године тражио од окривљеног АА да запали стару кућу у ...да би након тога почетком јула 2020. године, поново питао окривљеног АА да запали ту кућу, говорећи му да је све обезбедио и да ће му јавити када треба да је запали, на шта је окривљени АА пристао, те је дана 16.07.2020. године окривљеном предао кључ од куће односно објекта власништва оштећеног његове мајке ДД у у ... говорећи окривљеном да тај објекат треба да запали, те је АА кључ нарезао, а други дан 18.07.2020. године, у Зајечару, вратио окривљеном АА, да му је тада наговестио да треба у ноћи 19/20.07.2020. године да запали тај објекат, на шта је окривљени АА пристао и извршио кривично дело“ окривљени АА је „способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, свестан свог дела чије извршење је хтео и свестан забрањености свог дела, дана 20.07.2020. године, око 03,00 часова, у ..., ул. ... бр. ... , пожаром изазвао опасност за имовину већег обима, на тај начин што је дошао до објекта власништво оштећене ДД ...ушао у објекат и сипао запаљиву течност унутар објекта и запалио, услед чега је дошло до пожара који је захватио наведени објекат, као и објекте оштећених у близини и то: објекат у власништву ВВ, бруто површине 109,50 метара квадратних на ...и објекат у власништву ЂЂ и ГГ, бруто површине 106,60 метара квадратних, на ...услед чега је на објектима наступила штета већег обима, и то: на објекту власништва оштећене ДД штета у

износу од 2.483.156,00 динара, на објекту власништва ВВ штета у износу од 510.850,00 динара и на објекту власништва оштећених ЂЂ и ГГ штета у износу од 70.700,00 динара, све укупно 3.064.706,00 динара“

По налажењу Врховног суда, супротно тврдњама браниоца, у изреци првостепене пресуде описане радње за које је окривљени ББ оглашен кривим садрже сва законска обележја кривичног дела изазивање опште опасности у подстрекавању из члана 278. став 1. у вези члана 34. КЗ. Првостепена пресуда садржи навод да је окривљени АА критичном приликом био свестан да пожаром изазива опасност за имовину већег обима, да је извршење радње хтео, и да је на формирање одлуке о томе одлучујући утицај имао окр. ББ. Описаном радњом - сипање запаљиве течности у објекат и паљење исте у објекту оштећене ДД, у времену три сата иза поноћи, када није било никога да га спречи, проузроковао је последицу која је наступила за имовину већег обима (на три објекта у КО Бољевац) у вредности од 3.064.706,00 динара. По налажењу овог суда, оно што чини имовину већег обима је не само номинална вредност приказана у новчаној противвредности, већ и њена намена, јер се ради о једном грађевинском објекту, који је потпуно изгорео, једном објекту у коме је смештена радња погребне опреме, који је био захваћен пожаром и стамбеном објекту, такође захваћеном пожаром, а како су правилно закључили нижестепени судови, па је пожар који је захватио све наведене објекте, произвео конкретну опасност за имовину већег обима, што чини обележје кривичног дела из члана 278. став 1. КЗ.

Стога су неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, да изрека пресуде не садржи обележја кривичног дела у подстрекавању из члана 278. став 1. у вези члана 34. КЗ. Радња подстрекавања другог лица да запали објекте, а за коју је окривљени ББ оглашен кривим, описана је у изреци пресуде, као и радња стварања пожара од стране првоокривљеног АА, иницирана подстрекавањем, која је проузроковала опасност за имовину већег обима и то укупне вредности од 3.064.706,00 динара, чини опис једне од алтернативно прописаних радњи извршења овог кривичног дела, са узрочно - последичном везом између деловања оба окривљена и наступеле последице.

Поред тога, бранилац окривљеног ББ, у захтеву за заштиту законитости истиче и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП наводима да је форензички извештај мобилног телефона окривљеног прибављен без судске наредбе, што је у супротности са одредбом члана 152. став 3. ЗКП.

У вези наведеног бранилац истиче да је крим,-техничка документација ПС Бољевац број Кт 501-377/20 од 20.07.2020. године, која је приложена као доказ, настала као резултат претреса мобилног телефона без претходне судске наредбе, што овакво поступање чини незаконитим јер је суд ову документацију требало да изузме из списка предмета и пресуда се не може заснивати на оваквом доказу.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се по оцени Врховног суда не могу прихватити као основани.

По налажењу Врховног суда, одштампани текст позива размењених између двојице окривљених (скрин шотови) у конкретној ситуацији представља саставни део одбране окривљеног АА, дате на записнику о саслушању осумњиченог АА Ку 628/20 од 22.07.2020. године у присуству браниоца, а не доказну радњу претресања уређаја за аутоматску обраду података окривљеног из члана 152. ЗКП, па у конкретној ситуацији није било потребно испуњење услова прописаних одредбом члана 152. став 3. ЗКП, како се то неосновано захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног указује. У конкретном случају није вршен претрес мобилног телефона окривљеног ББ, већ се ради о подацима добијеним са мобилног телефона окривљеног АА, на које се он у циљу заштите својих интереса и одбране сам позвао и приказао овлашћеним службеним лицима ПУ Зајечар, којима је поткрепио своје усмене тврдње између којих бројева мобилног телефона је ишла комуникација, а везано за радње извршења кривичног дела окривљеног ББ у предметном догађају.

Првостепени суд је на главном претресу, извршио увид у писане доказе, па и у крим.техничку документацију ПУ Зајечар ОКП Кт 501-377/20 од 22.07.2020. године, одштампану верзију података са мобилног телефона окривљеног АА чији саставни део су спорни „скриншотови“ размењених позива између лица које је означено као „Мачак“ и АА, а који представљају део извештаја као допуне кривичне пријаве.

Право сваког окривљеног је да се брани на начин који сматра најбољим за себе, те у том смислу, не постоји законска препрека извођењу доказа увидом у податке на телефону окривљеног, које је он добровољно предочио у прилог својој одбрани, па су тако евидентирани у крим.техничкој документацији која и није једини доказ из кога је утврђено чињенично стање.

Супротно наводима браниоца, не ради се о доказној радњи претреса мобилног телефона, већ се одштампани „скриншотови“ позива упућених окривљеном АА од стране окривљеног ББ, сматрају делом одбране окривљеног и као такви се могу користити у кривичном поступку, због чега су неосновани наводи из захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу којим се истиче битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Бранилац окривљеног даље у поднетом захтеву наводи да суд није ценио одбрану окривљеног ББ у свим фазама кривичног поступка, да је исти мењао одбрану, те даје сопствену анализу навода одбране окривљеног. Осим тога истиче и повреду одредбе члана 88. ЗКП, наводима да је окр. АА дао одбрану под притиском, да суд није утврдио истинитост признања окривљеног из полиције, те да је суд био дужан да прикупља друге доказе, на који начин бранилац полемише

са утврђеним чињеничним стањем и оценом доказа, у смислу одредбе члана 440. ЗКП.

Бранилац окривљеног ББ у захтеву за заштиту законитости наводи повреду одредбе члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, као и повреду одредбе члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП.

Међутим, повреда закона из члана 440. ЗКП, члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП сходно одредби члана 485. ЗКП, нису предмет разматрања од стране Врховног суда у поступку по захтеву за заштиту законитости, дакле нису дозвољени разлози, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног преко браниоца, због чега је Врховни суд, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у овом делу, оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога Врховни суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић